

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni dnevi in prazniki. — Inzerati do 30 petih
A Din 2.—, do 100 vrt Din 2.50, od 100 do 300 vrt a Din 3.—, večji inzerati petih
vrt Din 4.—. Popust po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod«
velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta,
telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65,
podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE, Ob kolodvoru 101.
Račun pri poštne čerkovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

V NEMČIJI GRE VSE PO PROGRAMU

Po programski zmagi Hitlerja je včeraj Hindenburg „v počastitev nacionalne zmage“ proglasil Hakenkreuz za državni simbol — Do povratka carstva ni več daleč

Berlin, 13. marca. Včeraj popoldne je državni kancelar Hitler prečital v nemškem radiju deklaracijo, ki so jo prenašale vse nemške radio postaje. Hitler je pri tej priliki objavil, da je državni predsednik Hindenburg podpisal naslednji ukaz:

»Na današnji dan, ko se vsa Nemčija spominja pod črno-belo-rdečo zastavo padlih sinov v svetovni vojni, odrejam iz lastne pobude, da je smatrati od danes dalje do končne ureditve tega vprašanja črno-belo-rdečo zastavo s kljukastim križem za državno zastavo Nemčije. Črno-belo-rdečo in hitlerjevsko zastavo s kljukastim križem veže dična prošlost nemške države z močnim prepovedom nemškega naroda. Zdržitelj teh dveh zastav naj simbolizira moč države in notranjo slovo vseh nacionalnih krogov nemškega naroda.«

Hitler je imel nato kratek govor, v katerem je najprej poveljeval ta odlok Hindenburga poudarjajoč, da je s tem dvignjen simbol narodnih socialistov za simbol nemške države in nemškega naroda. Z vseh javnih poslopjaj bo odslej plapolal ta simbol narodnosocialne stranke kot znak zmage nacionalne revolucije. V tem zgodovinskem trenutku se mora vsa nemška narod s hvaležnostjo spominjati starega feldmaršala, ki je iz lastne pobude izdal ta zgodovinski ukaz. Naša skrb pa bo, je naglasil Hitler dalje, da nikdar več ne izgubimo oblasti v državi, ki smo jo prevzeli in ki je dobila s tem najvišje priznanje. Kot vaš voditelj vas v imenu narodne revolucije pozivam, da branite obstoj in čast novega režima na tak način, da bo lahko stopil v zgodovino enakopraven s starimi odločilnimi tradicijami Reicha.

Z današnjim dnem je zaključena prva etapa naše zmage in s tem stopamo v drugo etapo našega dela. Naša naloga je sedaj, da stabiliziramo sedanje stanje v državi po točnem programu. Zato odrejam, naj vsi člani stranke vzdržujejo najstrožjo disciplino in se izogibajo vsake akcije posameznikov. Le tedaj, če bi nasprotniki nacionalnega pokreta skušali s silo se upreti obstoječemu redu ali če bi dejansko napadli naše povorke, je treba proti njim takoj nastopiti s silo.

Ob koncu je Hitler še objavil naredbi notranjega ministra dr. Fricka, da se morajo v počastitev zmage nacionalne revolucije na vseh javnih poslopih od ponedeljka za dobo treh dni razobešiti črno-belo-rdeče zastave s kljukastim križem.

Občinske volitve na Pruskem

Berlin, 13. marca. Včeraj so se vršile po vsem Pruskem komunalne volitve. Vlada je polagala na te volitve izredno važnost in je najaktivneje sodelovala v volilni propagandi, zlasti na ta način, da je onemogočila nasprotnikom vsako volilno reklamo.

Seveda je vlada zmagala na celi črti. Volilna udeležba je bila dokaj manjša, kakor pri nedeljskih državno-zbornih in deželnozbornih volitvah. To je v nemali meri posledica dejstva, da so vsi nasproti voditelji in agitatorji v zaporih, njihove organizacije pa razpuščene. Uradni komunikacije previdno naglašajo, da ni prišlo do »večjih nemirov«, molči pa seveda o tem, da so Hitlerjevi napadali oddelki, ki so jih iz vse Nemčije vrgli v Prusijo, izvajali tak teror, da si nasprotniki skoraj niso upali na ulico. Zato je razumljivo, da so narodni socialisti ponekod dobili absolutno večino, v največjih primerih pa imajo skupno z Velenemcem večino v občinskih in okrajnih odborih.

Točne številke so zaenkrat znane za Berlin. V Berlinu je glasovalo 2.672.050 volilcev (pri nedeljskih volitvah 2.982.000). Dobili so narodni socialisti 985.243 (pri volitvah v nedeljo 1.032.342), socialni demokrati 565.943 (647.892), komunisti 499.847 (729.902), centrum 119.939 (148.382), Hugenberg-Papenov blok 311.302 (326.967), nemška ljudska stranka 17.920 (25.921), Volksdienst 14.325 in državna stranka 52.671 glasov.

Poboji vsepovsod

Pariz, 13. marca. AA. Iz Magdeburga poročajo: Včeraj je v okolici mesta prišlo do krvavega spopada med nacionalnimi socialisti in njihovimi političnimi nasprotniki. Pri tem je našel smrt neki odbornik magdeburške občine, več oseb je pa ranjenih.

Pariz, 13. marca. AA. Iz Strassbourga poročajo, da so tam varnostni organi, ki pozorno zasledujejo vse, kar se dogaja v trdnjanskem pasu, aretirali nekega Nemca, ki se je mudil v vojaškem taborišču v Bitcheju in vohunil za Nemčijo. Prijeli so ga, ko se je hotel vrniti v Berlin.

Nemčija in Italija izigravata razorožit. konferenco

Hoteli bi preprečiti uspeh konference, da bi se mogli še nadalje neovirano oboroževati

Pariz, 13. marca. Po mnenju francoskih listov stopa razorožitvena konferenca ta teden v odločilni stadij. Te dni se bo odločila nadaljnja usoda konference. Gre za to, da se sprejme začasni razorožitveni sporazum, ki bi obsegal zgolj glavna razorožitvena načela brez podrobnih določb, na kar naj bi se konferenca za nekaj časa odgodila. Takemu reševanju razorožitvenega problema pa se upirata zlasti Nemčija in Italija, ki kažeta vedno bolj očito svoje stremeljenje, da bi preprečila vsak večji uspeh konference in tako obdržali proste roke glede svojega oboroževanja. Tako postopanje Nemčije in Italije pa ima na drugi strani za posledico vedno tesnejše sodelovanje med Anglijo in Francijo ter njunimi zavezniki, tako da je malo verjetno, da bi Italija in Nemčija dosegli svoj cilj. Pertinax piše v »Echo de Paris«, da bo najbrž prišlo do sklenitve ožje pogodbe med Anglijo in Francijo ter ostalimi državami, Nemčiji in Italiji pa bo dano na prosto, da se tej pogodbi pridružita ali pa ne.

Pariz, 13. marca. AA. Razpravljajoč o razorožitvi piše v današnji številki »L'Express« Marcel Peully med drugim to-le:

Ge za to, kako dolgo in do kam bo mogla Nemčija igrati komedijo s razorožitvijo in revizijo mirovnih pogodb, in kako dolgo jo bo pri tej igri podpirala Italija. Morda Mussolini ni opustil načrta o mednarodni konferenci veseli, ki so podpisale mirovne pogodbe, in ki naj bi se vršila v Stresu, Pallanzi, Milanu ali Torinu. Zdi se, da je italijanska vlada vendarle preveč oprezna, kakor pa da bi se spuščala v take negotovosti. Zato bi italijanska vlada raje videla, da izide pobuda za tako konferenco od strani predsednika angleške vlade. Macdonald s svojega se-

danjega vidika pa tudi ni naklonjen kakršnikoli prigodi. Je bolj za načrt svojega bivšega tovariša Hendersona, ki predlaga, naj razorožitvena konferenca sprejme vsaj načrt bodoče razorožitvene konvencije. V tem načrtu naj bi bila samo načela splošne razorožitve. Načela imajo to dobro stran, da ne zahtevajo velike preciznosti in števil, ki bi o njih diskusija lahko trajala do neskončnosti. Toda francoska delegacija si bo dobro premislila, preden bo sprejela neka načela, ki utegnejo imeti dalekosežne posledice, kot n. pr. načelo o enakopravnosti v oboroževanju.

Pariz, 13. marca. AA. Po vestih iz Zeneve se zdi, da je predsednik britanske vlade Macdonald zelo pesimističen zastran bodočnosti razorožitvene konference. Macdonald se je prepričal, da so razprave o razorožitvi prišle na mrtvo točko, tako da v sedanjih razmerah ni mogoče računati niti s skromnimi rezultati v Zenevi. Zato se bo konferenca najbrž odgodila za mesec dni ali pa za pet tednov. Da bi na to pristali tudi Nemci, ki so kategorično izjavili, da odgovitve konference vnaprej odklanjajo in prav tako tudi vsako začasno rešitev razorožitvenega vprašanja, bodo v Zenevi skušali doseči, da postavlja predlog o odgoditvi konference italijanski delegati.

Po drugi strani pa doznava ženevski dopisnik lista »Petit Parisien« Albert Julien, da je zdaj tudi Italija zavzela odklonilno stališče glede zaključitve konference, kakor to predlaga Macdonald kot likvidacijo razorožitvene konference. Albert Julien celo pravi, da ne bo presenetljivo, če pride v kratkem do dramatičnega dogodka: da bosta Nemčija in Italija istočasno zapustili konferenco.

Strašna razdejanja v Kaliforniji

Škodo po potresu cene na pol milijarde dolarjev — Število žrtev še ni ugotovljeno

Los Angeles, 13. marca. Potresna katastrofa, ki je pretekli petek zadela Južno Kalifornijo, predstavlja eno največjih potresnih katastrof v Ameriki. Potres je bil tako močan, da je spremenil na tisoče domov in palač v razvaline. Število človeških žrtev še vedno ni točno znano, ker še niso utesnjeni razkopati ruševin in ker se potresni sunki še neprestano ponavljajo. Včeraj popoldne je bil zopet močan potres, ki je porušil mnogo hiš, poškodovanih že pri prvem potresu.

Najhujeje je razdejano mesto Long Beach. Tam ni niti ene hiše, ki bi bila neprizadeta. Zemlja je na mnogih krajih razpokana, zaradi česar so uničeni tudi vodovod, plinovod ter vse električne in telefonske napeljave. Samo v trgovskem delu mesta, ki ga je po potresu docela uničil požar, cene škodo na 25 milijonov dolarjev. Oblasti so organizirale pomožno akcijo in osnovali javne kuhinje na prostem, kjer dobivajo begunci brezplačno hrano. Bolnice so vse prenapolnjene in so mnogo težje ranjenih morali prepečiti v pokrajine, ki od potresa niso bile prizadete.

Po splošni cenitvi znaša škoda, ki jo je povzročil potres, skupno približno 4 do 500 milijonov dolarjev. Ranjenih se zdravi v bolnicah 6432 oseb,

število smrtnih žrtev pa je dosedaj ugotovljeno na 226. Mislijo pa, da bo znatno višje, ker je pod razvalinami še mnogo mrtvih. Po sodbi strokovnjakov bodo manjši potresni sunki trajali še več mesecev, dokler se zemeljske plasti ne bodo uravnale.

Kalifornijska vlada je imenovala poseben odbor, ki ima nalogo proučiti obnovo opustošenih pokrajin. Odbor bo sestavljal vse potrebne proračune ter se bo kalifornijska vlada obrnila za finančno podporo na zvezno vlado. Obnovitvena dela naj bi služila obenem za omilitenje brezposelnosti.

Roosevelt je optimist

Washington, 13. marca. AA. Predsednik USA Roosevelt je imel po radiju govor, v katerem je izjavil, da bodo mogle banke, ki otvorijo svoje blagajne ta teden, ustrediti vsem zahtevam svojih klientov in zadostiti vsem lastnim potrebam. Ne morem pa jamčiti za to, da bodo vse banke odprte ali pa da ne bo nobenih individualnih izgub. Storiteli pa bomo vse, kar je v naši moči, da preprečimo izgube. Novi papir, nati denar je bil izdan le proti zadostnemu jamstvu s strani bank. To so jamstva, s katerimi razpolaga vsaka dobra banka. Uspeh vseh teh ukrepov pa je odvisen, je končal Roosevelt, od sodelovanja in inteligentne podpore občinstva.

Dr. Maček izročel državnemu sodišču

Tudi zoper dr. Korošca vodi državno sodišče preiskavo zaradi zločina po § 3 zakona o zaščiti države

Beograd, 13. marca. M. Državno sodišče za zaščito države je uvedlo na predlog državnega tožilca kazensko preiskavo zoper doktorja Vladimira Mačka zaradi zločina po členu 3. zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi ter odredilo zoper njega preiskovalni zapor. Dr. Maček je bil 11. t. m. prepečen v zapore državnega sodišča v Beogradu.

Proti dr. Antonu Korošču, ki je kon-

finiran v Vrnjački Banji, vodi isto sodišče preiskavo zaradi zločina po čl. 3. zakona o zaščiti države. Dr. Korošec je večkrat kategorično zanikal, da bi bil on avtor znanega punktaškega proglasa, ki je bil z njegovim podpisom izdan v Ljubljani dne 31. decembra 1932. Pri zaslišanju je dr. Korošec preiskovalnemu sodniku izjavil, da sploh neče odgovarjati na stavljen vprašanja. Preiskava se nadaljuje.

Narodna skupščina bo imela dnevno tri seje

Danes popoldne se bo pričela proračunska razprava — Skupščina bo za dobo razprave zasedala skoraj permanentno

Beograd, 13. marca. Danes dopoldne se je vršila plenarna seja poslanskega kluba JRKD. Na seji so bili navzoči tudi člani vlade z ministrskim predsednikom g. Srškićem na čelu. Na mestu obolevalega predsednika g. Nikole Uzunovića je vodil sejo podpredsednik Ilija Mihajlović. Na seji so razpravljali o proračunski razpravi v Narodni skupščini. Za razpravo je prijavljenih od poslanskega kluba JRKD 53 govornikov.

Predsedstvo Narodne skupščine je danes objavilo, da se bodo pričeli z

jutrišnjim dnem za dobo proračunske razprave vršile dnevno po tri seje Narodne skupščine in sicer ob 8.30 dopoldne, ob 4. popoldne in ob pol 10. zvečer. Izredno opozarja na to, da se bodo seje pričele točno. Vrstni red govornikov bo določen v naprej in se naknadne prijave ne bodo sprejemale. Po vsej priliki bo trajala do srede ponoči, tako da se bo načelno glasovanje o proračunu vršilo na brzih v četrtek dopoldne. Proračunska razprava se bo pričela danes popoldne.

Nalezljive bolezni v naši banovini

Ljubljana, 13. marca. V »Službenem listu« kr. banske uprave dravske banovine so objavili statistični podatki o nalezljivih boleznih v dravski banovini v preteklem letu. Škoda, da se ni našel nihče, ki bi bil te suboparne podatke opremil s potrebnim komentarjem, da bi bili dobili razumljivejšo in točnejšo sliko o zdravstvenih razmerah v naši banovini. Tako pa imamo na razpolago samo številke, pa tudi te nam marsikaj povedo.

Tifusne bolezni smo imeli lani v 585 primerih. Smrtnih primerov je bilo 35, v oskrbi je ostalo ob koncu leta še 42 bolnikov. Gripa se je bila pojavila v 610 primerih, od teh je bilo 44 smrtnih, v oskrbi sta pa ostal ob koncu leta še 2 bolnika. Škrlatinka je bila v 1188 primerih, smrtnih je bilo 32, v oskrbi je ostalo še 40 bolnikov. Zelo močno so bile razširjene ošpice, ki so se bile pojavile v 3828 primerih, a smrtnih je bilo le 12 in v oskrbi je ostalo 5 bolnikov. Skoro enako je bila lani razširjena davica, ki se je bila pojavila v 3809 primerih in je zahtevala 213 žrtev, v oskrbi je pa ostalo ob koncu leta še 225 bolnih otrok. Šen se je bil pojavil v 771 primerih, smrtnih je bilo 28, v oskrbi je ostalo še 18 bolnikov. Dušilni kašelj, ki se je bil pojavil v 1398 primerih, je zahteval 5 žrtev. Velik je odstotek žrtev pri tetanu, ki se je bil pojavil v 60 primerih, pa je bilo 23 smrtnih. Otrpanjenje timika je bilo v 96 primerih, od teh 4 smrtni, norice v 114, otročnična vročica v 64, od teh 22 smrtnih, vrančni prisad v 27, od teh 3 smrtni, nalezljive vnetje možganov v 23, od teh 5 smrtnih, rdečke v 168, hripa v 169, smrtnih 8, steklina v 4, vnetje priušesne slinovke pa v 2.

Večer konservatoristov

Ljubljana, 13. marca. Ljubljanski konservatoristi so priredili v soboto svoj tradicionalni zabavni večer. Stevilna publika, ljubljanske prominentne osebnosti, stari gojencev konservatorija, ter profesorski zbor z ravnateljem Hubadom na čelu so napolnili veliko kazinsko dvorano do kraja, tako da je na plesišču vladala velika gneča in je skoro primanjkovalo prostora.

Točno ob 9 so izvajali gojenci konservatorija zabavno točko »Verdiana«. Tenorist Ivica Krmpotič, aklimirani Vašek pri produkciji operne šole, je nastopil kot zabavni trubamol. Sopranistki Pecca Dolencova in Mira Gnušova sta se odlikovali, prva kot Rigaida, druga pa v vlogi Travaide. Mnogo smeja je vzbujal znani baritonist Drago Zagar kot Flagioletto, da ima zmišal za zabavne vloge, je pokazal, sicer tako reeni pevec Tone Petrovič kot Radafacile. Tekst Verdiane je nanizal kons. Svigelj iz najbolj znanih Verdijevih opernih arij, muzikalno pa sta jo preplevala (kakor je pisalo na programu) v živahen jazzovski ritm mlada komponista Adamič in Zebre. Posebno

sta ugajala melodiozni tango in valček »La donna e mobile«.

Agilni konservatoristi so zadovoljni tudi z materielno stranjo prireditve. Ljubljanska publika je s tem pokazala veliko razumevanja za stremeljenja ambicioznih konservatoristov, ki bodo porabili čisti dobiček priredatve za izpopolnitev strokovne knjižnice in glasbene literature ter za subvencioniranje prepotrebni konservatoristih ekskurzij.

Kitajska protiofenziva

Tokijo, 13. marca. AA. Kitajski oddelki so vzprizorili ljute napade na prelatz Hsienku, ki bi ga radi vnovič zavzeli. Napadi se ponavljajo že od četrta. Snoci pa so japonski oddelki prešli v protinapad in pregnali Kitajce. Na kitajski strani je bilo 200 mrtvih.

Tudi Holandska se boji za svoje zlato

London, 12. marca. AA. Iz Haaga poročajo: Holandski uvoz je znašal v prvih dveh mesecih letošnjega leta 181 milijonov, izvoz pa 113 milijonov goldinarjev. V teh številkah pa ni vsebovana trgovina z zlatom in srebrom. Holandska narodna banka je sklenila, da ne bo dajala več zlata drugače kakor samo proti potrditvi holandske centralne banke. To pomeni omejitve prodaje zlata zasebnim bankam, nikakor pa ne opustitve trgovine z zlatom pri podpiranju mednarodnih deviz.

Neresnične vesti o Lombarju

Ljubljana, 23. marca. Včeraj in davi so se po mestu razširile vesti, da se je Lombar v zaporu obesil. Informirani smo se na sodišču in zvedeli, da so te vesti neresnične. Lombar je zaprt v samotni celici številka 155, je popolnoma zdrav in ne misli na samomor. Pač pa je davi prosil, naj mu prinese papir in potrebne tiskovine ter listine, da bo vložil ničnostno pritožbo odnošno prošnjo glede revizije procesa.

Borzna poročila. LJUBLJANSKA BORZA

Devize. Amsterdam 2305.40 — 2316.76, Berlin 1357.91 — 1368.71, Bruselj 801.36 do 806.29, Curih 1108.35 — 1113.85, London 197.64 — 199.24, Pariz 225.32 — 226.44, Praga 169.84 — 170.70, Trst 291.29 — 293.69, Avstrijski šiling v privatnem kliringu 9.06.

INOZEMSKÉ BORZE.
Curih: Pariz 20.33, London 17.86, Bruselj 72.30, Milan 26.3250, Madrid 43.75, Asterdam 208, Berlin 122.70, Dunaj 72.91 do 57.90, Sofija 3.70, Praga 15.3250, Varšava 58, Bukarešta 3.06.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

A. D. Danarica

Dve siroti

Roman

— Ste kaj pozabili? — ga je vprašal starinar.

— Da, vabo, — je odgovoril smeje. Spetoma je bil namreč opazil, da je pozabil v žepu svojega telovnika kristalno stekleničko in markizov možniček.

Vzel je oboje in krenil hitro na Novi most.

Bila je sobota, a ob sobotah je vedno velik dotok ljudi s kmetov v mesto. In tudi izvoščiki so se začeli zbirati na nabrežju, snažilci čevljev so pa postavljali svoje stoke blizu vrat poštne urada.

Kar se tiče beračev... sam bog ve, koliko jih je bilo! Eni, sedeči na petah ali ležeči na tleh, so dremali v pričakovanju usmiljenih ljudi; drugi so pa neprestano zasledovali mimoidoče in med njimi je bila stara žena, ki je venomer iztegovala roko. Vsak priberačeni novček je brz spraviha v žep.

— Evo, ena teh srečnic! — je dejal star grbec in pokazal na njo s prstom drugi beračici, sedeči kraj njega, — če shrani vse, kar ji pade v njene stare krepjle, mora imeti v blazini že pošteno natlačeno nogavico.

— Ona? Kaj še!... Da, če bi ne bilo na svetu krčem in žganja. Kaj pa njen sin, ta capin?... Pijanec najslabše vrste, ki bi spravil na boben tudi generalnega najemnika kraljevih dohodkov.

— No, na svoj poklic se prav dobro razume. In kako — imenitno ime ima, čarovnika!

Res je bila stara beračica po svoji zunanosti in vedenju podobna čarovnici. Obraz suh in naguban, čelo plosčato in nizko, napol zakrito z gostimi sivimi lasmi, ki glavnika sploh niso poznali, oči majhne in zlobne, nos koničast, nosnice črne od tobaka, ki ga je neprestano nosljala, ustnice pa štrleče naprej pod pritiskom petih ali šestih krivo stoječih zob, to je bila njena glava. Upognjeni hrbet, suha ramena, dolge, koščene roke, polomljeni prsti, podobni opičjim, noge široke, obute v ostudne poševdrane čevlje. A da zakrije vso to revščino, je imela na sebi enako umazane kakor raztrgane cunje. Tako je bila brez najmanjšega pretiravanja beračica, ki je že dolgo leta beračila po tem okraju Pariza. Če so ji drugi berači očitali, da je srečna, se jim je režala v obraz, namestu odgovora jim je pa obračala hrbet, mrmrajoč sama pri sebi:

— Tu ni enake, stara Frochard-

ka, če gre za omeščanje teh oderuških meščanov.

Iz pisarne je baš prihajal star gospod; brz je iztegnila roko proti njemu in že se je začel njen jokajoči glas: — Dobri moj gospod, ne pozabite na nesrečno pohabljenko, ki mora preživljati sedem otrok.

— Vrag te vzemi!

— Dobri bog vam poplačaj to, dragi gospod!

Zarežala se je in požugala skrivaj s pestjo »dragemu gospodu«, ki je pogledal, koliko je ura in se oziral na vse strani, kakor človek, ki je prišel na sestanek, pa mora čakati. Slednjič je pa napravil značilno kretanje in vzklilnil »ah«, kar je očividno pomenilo:

— Evo, to je mož, ki ga čakam!

In brz je stopil čez Novi most prihajajočemu gizdalinu naproti.

— Vse je v redu! — je dejal, stopivši k njemu.

— Lafleur! — je vzklilnil markiz de Presles. — Vrag me vzemi, če sem te spoznal! Kje si pa dobil to patriarhalno robo?

— Izposodil sem si jo pri starinarju na trgu. In poglejte moj obraz in lasuljo? Mar nisem podoben pošteniaku?

— Popolna izprememba!

— Če si s tem ne pridobim zaupanja naših gospodičen...

— No torej? Kako si opravil? Kako daleč si že?

— Ah, spetoma se nisem zabaval. Dočim se je moj blagorodni gospod mirno vračal domov, da odloži popotno obleko, sem jaz delal. In kakor sem že omenil gospodu markizu, je vse v redu. Najel sem kočijo, ki bo pravočasno na določenem kraju, dva dobra konja in izvoščka, vajenega takih pustolovščin. On je že delal za gospoda markiza.

— Izborno. Lafleur; toda prišel sem zato, ker mi ni nikjer več obstanka, tako sem nestrpen... Kaj pa če ti gospodični ne bosta zaupali? Kaj če ne bosta hoteli s teboj?

— Kaj za to! Tudi s tem sem računai. Tu na nabrežju imam pripravljene tri sijajne dečke, ki bi šli zame v ogenj, in treba jim bo samo zažvižgati.

— Imenitno!... Rad bi samo vprašal, kaj bomo storili z možem, ki bo tu čakal, z možem, ki ga niti ti, niti jaz ne poznavamo? Ali nisi videl še nikogar, ki bi mu bil podoben?

— Ne, toda ta prav gotovo ne bo zamudil in moja skrb bo preslepiti ga. Se enkrat vam pravim, vse priprave so končane in bitka je že v naprej dobljena. Zda pa, ko se je gospod markiz na lastne oči prepričal, če bi mu smel nekaj svetovati...

— Govori, bomo že videli.

— Svetoval bi mu, naj se vrne domov in prepusti vse drugo meni.

— Kdaj in pričakuješ?

— Ob osmih. Takoj bo noč in to nam bo zelo pomagalo.

— Ah, kako dolgo se mi bodo zdele minute!

— To je razumljivo... tako lepo dekle!

— Saj kar norim za njo!... In če bi se ji moral odpovedati...

— Odpovedati se!... Bežite no! To bi bila sramota za gospoda markiza in zame...

In pokazal je markizu meščansko lepo oblečenega moža, ki se je že nekaj časa izprehajal z dežnikom v roki pred vzhodom na dvorišče, kjer se je ustavljal poštni voz.

— Misliš, da je to on? — je vprašal markiz.

— Podoben mu je zelo. Glejte, ozira se na zvonik, na uro gleda. On je, gotovo je on! Odkidite, prosim vas, in zanesite se name. Če bi ostali tu, bi utegnili samo škodovati stvari. Lepotica bi vas gotovo spoznala.

— No, pa naj bo... že grem... udam se in sprijaznim z mislijo, da je ne bom videl takoj ob prihodu; čakal bom v viš. Toda če se ne vrneš z njo, te zapodim od hiše.

— A če vam jo privedem?

— Dobiš vse, kar boš hotel.

In s to obljubo, ki je izzvala nasmeh zadovoljstva na obrazu dobrega Lafleura se je markiz s srcem, polnim sladkih nad, vrnil v svojo vilo.

Lafleur se ni motil, prišel je bil res mož, ki se je markizov komornik zanimal. K temu možu je bila gospa Martinova iz Evreuxa napotila in njemu priporočila naši siroti; zvest svoji obljubi je prišel čakati siroti, da bi ju odvedel domov. Tam bosta na varnem in dobrodošli tem bolj, ker naj bi postala njuna prisotnost zakoncema Martin var njunega vsakdanjega razvedrila. Siroti naj bi prinesli vsaj malo luči in radosti v življenje osamljenih zakoncev, ki sta vedno težje prenašala osamljenost. Godilo se jima je namreč kakor večini malih trgovcev, ki so se umaknili iz javnosti in trdo delali leta in leta, da bi navarčevali toliko denarja, da bi lahko na stara leta opustili trgovino, pa se strašno dolgočasijo, čim so jo opustili.

Možu je tekel čas še dokaj hitro. Zena se je ukvarjala z gospodinjstvom, hodila je na trg, krpala je perilo. Mož se je pa izprehajal po nabrežjih, po Tuilerijah, zanimal se je kot malomeščan za politiko in se posmeheval novim smerem; toda kaj sta hotela početi, ki je nastal večer?

Ah, ko bi imela otroke! Hčerko, samo hčerko! Bila bi družini v uteho.

In vendar se suče...

Pred 300 leti je moral Galileo Galilei svečano preklicati svoj nauk, da se sučejo planeti okrog sonca

Danes mine 300 let, odkar je prišel na papežovo povelje v Rim eden največjih fizikov vseh časov Galileo Galilei, da bi ga sodila inkvizicija. Galileo je bil rojen matematik in fizik. Že s 25 leti je bil vseučiliški profesor in njegova predavanja je poslušalo do 2000 slušateljev. Njegovo načelo je bilo, da mora soneti vse znanstveno delo na poskusih. Ko je leta 1609 Galileo zvedel, da so napravili na Holandskem daljnogled, je mladi učenjak sedel in v eni noči sam napravil daljnogled. Z njim se mu je odprlo vseмирje. Naprej si je temeljito ogledal luno, potem je pa začel proučevati poedine planete. Rezultate je objavil, o najvažnejšem odkritju, da kažejo planeti iste faze, kakor luna, se je pa izražal zelo previdno, kajti to je bil dokaz, da krožijo planeti okrog sonca, kakor je učil Kepler.

Resnici na ljubo je treba omeniti, da Galileo ni izvajal posledic iz svojih velikih odkritij. Sele njegova publikacija iz l. 1613 o solčnih pegah mu je nakopala med privrženci starih nazorov hude sovražnike. Obdolžili so ga krivoverstva, ker je veroval, da sonce miruje, kar nasprotuje sv. pismu, kjer čitamo, da sonce vzhaja in zahaja. Galileo se je branil proti temu očitku v pismu svojemu prijatelju benediktincu Castelliju. Glavna misel tega usodnega pisma je, da se sv. pismo v verskih zadevah sicer ne more motiti, da pa na drugi strani njegove besede o vzhajajočem in zahajajočem soncu ne smejo ovirati fizikalnega proučevanja vprašanja, ali je premikanje sonca resnično ali samo dozdavno.

Castelli je bil tako neprevlečen, da je dal prijateljevo pismo v večih prepisih krožiti. Posledica je bila, da je začela dobivati inkvizicija tajne ovadbe, češ da širi Galilei krivoverstvo. Ker je postala zadeva predmet debate najširših slojev, je smatrala inkvizicija za potrebno zavzeti odločno stališče proti glavnim krivdom Kopernikovih nauk. Po dolgih posvetovanjih je proglasila inkvizicija nauk o dvojnem premikanju zemlje za absurden in formalno krivoverski ter uvrstila spis kanonika Kopernika med prepovedane knjige.

Po zapisniku inkvizicijskega postopka iz leta 1616 je poklical kardinal Belarmini na papežovo povelje Galilei k sebi, ga obvestil o sklepu inkvizicije ter ga pozval, naj nikoli več ne govori niti niše o Kopernikovem siste-

mu. Ko je pa zasedel l. 1623 papežev prestol Urban VIII., ki je bil Galilei in prirodoslovnim vedam zelo naklonjen, je slavnemu učenjaku upal, da bo dosegel razveljavljenje inkvizicijskega odloka iz l. 1616. Toda papež je bil nedostopen. Ni bil sicer v učenjakovih nasprotnikov, vendar si pa ni upal odkrito nastopiti proti inkviziciji.

In tako je prišel 13. marca 1633 bolni, 70 letni Galilei v Rim, da stopi pred inkvizicijo. Papež se je sicer branil dovoliti obnovitev procesa, toda učenjaki nasprotniki so ga prepričevali da je bil tudi sam osmešen in ga opozorili na prepoved iz leta 1616, po kateri Galilei ne bi smel več pisati o Kopernikovem nauku. Galilei je bil obsojen na zaporno kazen in na pokoro. Kleče in s svečano se je moral odreči svojim nazorom o heliocentričnem sistemu in izraziti obžalovanje nad svojo zablodo. Da bi bil pri tem izrekel uporne besede »In vendar se suče«, je izmišljeno. 70 letni bolni mož je bil neprestanih sporov že sit. Zanimivo je, da papež oficijelno razsodbe ni potrdil in je prepustil odgovornost inkviziciji. Pozneje je Galilei pomiloštil, tako da je lahko čez teden dni zapustil Rim. V Rimu mu je bilo prepovedano sprejemati posete, ko je pa l. 1637 oslepel, je bila ta prepoved preklicana. Zadnja leta svojega burnega življenja je preživel v krogu svojih učencev in prijateljev, leta 1642 se je pa s papeževim blagoslovom preselil v večnost.

Razid društva.

Predsednik društva: Sklenili smo torej, da z današnjim dnem razpustimo naše društvo.

Gostilničar: Kako bo pa z najemnino za lokal, gospoda?

— Tudi o tem smo sklepali. Vsak član vam ostane dolžan 20 Din, pa bo stvar v redu.

Višine se je zbal.

— Povem ti, prijatelj, ko me je slavnja igralka zavrnila, sem bil tako nesrečen, da sem hotel skočiti skozi okno.

— No, in kaj te je zadržalo?

— Višina.

Kratek odgovor.

»Možiček, kako si živel doslej brez mene?«

»Cenejšo, ženica.«

V šol.

Katehet: Kako dolgo je bil Adam v raji gospodar?

Učenec: Dokler mu bog ni dal Eve.

Zahvala

Povodom smrti našega prerano umrlega ljubega moža, očeta, starega očeta, gospoda

Jakoba Podreberšek

izrekamo vsem prijateljem, znancem in tovarišem kar najtoplejšo zahvalo za spremstvo na njegovi zadnji poti. Pred vsem se pa zahvaljujemo za častno spremstvo upravi policije in straži, upravniku g. Keršovani, poveljniku straže g. Griču, vsemu poštenu osebju z direktorjem g. dr. Tavzesom na čelu in godbi »Sloga« ter pevskemu zboru Krakovo-Trnovo za v srce segajoče žalostinke.

Maša zadušnica se bo brala v torek, dne 14. t. m. ob 7. uri zjutraj v trnovski cerkvi.

ZALUJOČI OSTALI.

STANOVANJA

SOLNČNO SOBO
čedno opremljeno, s posebnim vhodom in z vso oskrbo od dam v vihi. M. Spreitzer (na Taboru). 1457

ZIVALI

KODRASTO PSICO
(Pudel) čiste pasme, mlado, črno ali belo, kupi Robert Bacho, Čakovec, Bučičeva ulica št. 59. 1454

POSODILA

ISČE SE POSODILO
za vknjižbo na prvo mesto. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod značko »Din 36.000«. 1456

KUPIM

SUHII BUKOVII DRV
zdravih, več vagonov, kupim. Navedba zadnje cene. Plačamo takoj. - Velepč, Ljubljana VII. 1432

GUMOV KABEL

3x4 ali 3x6 qmm, za prevoz no žago, do 60 m dolžine, kupi Joško Russ, Ljutomer. 1432

PRODAM

SADNA DREVESA!
Zaradi izpraznitve drevesnice na Poljanski cesti je na prodaj več tisoč visokodebel, njih in prtiličnih jablan in hrusk, marelic in breskev po znižanih cenah. Zahtevajte cenik ali zglaste se osebnosti pri Kmetijski družbi v Ljubljani, Novi trg 3. 17/1

LEPIH JABOLK
prodam večjo množino. Po možna pošta Hotrež. 1455

NEPREMIČNINE

KUPIM HIŠO
v Ljubljani s hipoteko Ljubljanske Kreditne banke do zneska 500.000 Din. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod št. 170 »Ugodno 1400«. 1455

TRGOVSKO HIŠO
manjšo, z nekaj zemljišča, kupim na deželi. Ponudbe z opisom in ceno na naslov: Paral, Žužemberk. 1453

AROND. POSESTVO
24 orolov, vlla, gospodarsko poslopje, novozidano, napro. daj. Informacije daje Avguštin Slov. Bistrica. 1452

PROSTOVOLJNA DRAŽBA
posestva (20 minut od Borovnice) se bo vršila 25. t. m. Poizve se v gostilni Zalar v Borovnici. 1451

RAZNO

OBLEKE IN SUKNJE
kupite najbolje pri A. Presker, Ljubljana, Sv. Petra cesta 14. 1451

Sveže, najfinejše norveško

RIBJE OLJE

iz lekarne DR. G. PICCOLIJA v LJUBLJANI — se priporoča bledim in slabotnim osebam

Štajerske mošančke

stalno dobite po najnižji ceni pri

GOSPODARSKI ZVEZI

TELEFON 2059

PRENOG
SUHA DRVA
Pogačnik, Bohoričeva 5.

Najnovejši modeli dvokoles, otroških in igracnih vozicikov, prevoznih triciklov, motorjev in silvalnih strojev. — Velika izbira. — Najnižje cene. — Cenik franko.

»TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozicikov, v UBLJANA, Karlovska cesta št. 4.

Umetne oči izdelujemo za svoje p-

F. Ad. Müller Söhne, Wiesbaden

v LJUBLJANI, Splošna bolnica, očesni oddelek, OD 11. DO 14. MARCA 1933.

Specijelni entel oblek

azuriranje, predtisk, najhitrejša postrežba, najfinejše delo pri

Matek & Mikeš, Ljubljana

polg hotela Struclaj
Vezanje raznovrstnih monogramov, perila, zaves, pregrinjaj; entlanje, izdelovanje gumbic. Vsled najmodernejših ureditve podjetja — najnižje cene.

Mestna hranilnica

Ljubljanska

v Ljubljani, Prešernova ulica št. 3
s podružnico na Miklošičevi cesti št. 13

je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji. Ima vlog nad 430.000.000. — Din, rezervnih zakladov pa nad 10 milijonov dinarjev.

Za pupilarne naložbe pa sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. — Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti. Telefon centrale št. 2016 in 2616, podružnice št. 2367. — Poštni čekovni račun centrale št. 10.533, podružnice št. 16.158. — Uradne ure za stranke so od 8. do 12. ure.

Razpis

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani razpisuje oddajo

**mizarskih del, krovskih in klepar-
skih del, vodovodno, plinsko in
električno inštalacijo**

za zgradbo v Splitu.

Proračuni in razpisi se dobe pri podpisnem zavodu v vložišču od 11. t. m. dalje, med uradnimi urami.

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti do 18. t. m., do pol 12: ure dopoldne v vložišču Pokojninskega zavoda, Gledališka ulica 8-III. v Ljubljani.

Pokojninski zavod za nameščence v Ljubljani.